చుట్టాలొచ్చారు

అలసిపోయి ఆఫీసు నుంచి వచ్చిన గోపాలం బూటు లేసు విప్పుతూ అడిగాడు మంజులను 'అత్తయ్యా వాళ్లు వెళ్లారా!' అని -

కాఫీ కప్పును ప్రక్కనే వున్న టేబుల్ మీద వుంచి 'ఆఁ! ఇందాకే వెళ్లారు!' అన్నది మంజుల.

గోపాలం తల ఎత్తి మంజులను పరీక్షగా చూశాడు. ముఖం అలసటను చూపిస్తున్నా ముచ్చటగా వుంది - కళ్లు బరువుగా వున్నా అందంగా మెరుస్తున్నాయి.

ఆమె నడుం చుట్టూ చేయి వేసి దగ్గరకు లాక్కున్నాడు. ఏదో చెప్పబోయి ఆగిపోయాడు.

'ఏమిటి ఆగిపోయారు' - చిన్నగా నవ్వుతూ అడిగింది మంజుల.

అతను జబాబు చెప్పలేదు. యింకా దగ్గరకు లాక్కున్నాడు.

'అబ్బాయి - సామాను యిలా ఈ ప్రక్కన పెట్టు - అరే - ఆ బుట్ట జాగ్రత్త - దాంట్లో గాజు సామాన్లు వున్నాయని చెప్పలేదూ!'

మంజుల చటుక్కున గోపాలాన్ని వదిలించుకుని, గదిలోంచి బయటకు వచ్చింది.

'రా రా జగన్నాధం - జగన్నాథం - ఇన్నాళ్లకి మేం కనపడ్డాం అన్నమాట - అంతా కులాసానా - ముందు కాళ్లు కడుక్కోండి - ఏయ్ సావిత్రీ యిలా రా - కాళ్లు కడుక్కోటానికి నీళ్లు తీసుకురా -' చకచకా ఆర్డర్ జారీచేశాడు నరసింహం - గోపాలం తండ్రి.

జగన్నాథం - అతని భార్య జానకి- నలుగురు పిల్లలూ - వారితో సామానూ -

చూడగానే గోపాలానికి అప్రయత్నంగా ఎదురుగా వున్న కాలెండర్లోని ఇరవై ఆరో తారీఖు ఒక పెద్ద భూతంలా కనపడి భయపెట్టింది. కాఫీతో ఆరిపోయిన గొంతు తడుపుకున్నాడు.

'ఏరా జగన్నాథం - నీకెన్ని వుత్తరాలు వ్రాశాను రమ్మని - యిన్నాళ్లకి తీరిందన్నమాట నీకు. అది సరే కాని మీరు మాత్రమే వచ్చారేమిట్రా - విశ్వనాథం, రామనాథం ఏరీ - శ్యామల్నీ, సరోజనీ చూసి ఎన్నాళ్లయిందో - మీ నాన్న బాగానే తిరుగుతున్నాడు గదా - తీసుకురాలేకపోయావా - అయినా మీ నాన్నకి మహాబెట్టులే - యింటికి వచ్చి పిలుస్తే కాని మా యింటికి రాడు. ఏమయినా ఆ దర్పం, బెట్టూ మీలో ఎక్కడ వుందీ-' నరసింహం వాక్ప్రవాహానికి అడ్డం వస్తూ అన్నాడు జగన్నాథం -

'లేదు మామయ్యా - మేము కూడా అసలు అనుకుని రాలేదు. హైద్రాబాద్‌లో సుబ్బారావ్ బాబాయి వాళ్లింటికి బయల్దేరాం. నరసరావ్‌పేట నుంచీ గుంటూరు దాకా బాగానే వచ్చింది రైలు. కానీ గుంటూరులో నాలిగింటికి బయల్దేరిన వాళ్లం యిక్కడికి వచ్చేసరికి ఆరయింది. ఇరవై మైళ్ల ప్రయాణానికి రెండు గంటలా - మరీ మన రైల్వేస్ అధ్వాన్నంగా తయారయాయి. సరే అయిదున్నర బండీ ఎలాగూ పోయింది కదా రాత్రి బండికి పోదాంలే అనుకున్నాం. స్టేషన్‌లో కూర్చోవటం ఎందుకని - ప్రక్కనే కదా అని మీ యింటికి వచ్చాం-' జగన్నాథం వాక్ప్రవాహానికి అడ్డం వస్తూ నరసింహం -

'అంటే మా యింటికి రావాలని రాలేదన్నమాట - అవున్లేరా - మీకు బంధుత్వాలూ, బంధుత్వాల విలువలూ ఏం తెలుసు - మేమేదో పాతకాలం వాళ్లం కనుక యింకా ఆ ప్రేమలు - అనురాగాలు -'

'ఛ - అదేమిటి మామయ్యా భలేవాడివే - ఆ మాత్రం అభిమానం లేదంటావా - సరాసరి వెళ్లలేకనా మేము మీ యింట్లో దిగింది - పెద్దవాడివి నిన్ను చూస్తే అదో విధమైన అభిమానం పుట్టుకొస్తుంది. మా అందరికీనూ....'

గోపాలం వద్దనుకున్నా వినపడుతునే వున్నయి - తన తండ్రి నరసింహం, దూరపు చుట్టం జగన్నాథం మాటలూ - ఒకళ్ల వాక్ప్రవాహానికి మరొకరు ఆనకట్టలు వేస్తూ మాట్లాడుతున్న తీరూ -

'మీ కోడల్ని చూశావుకదా జానకీ - చాలా నెమ్మది. అన్ని పనులూ చక్కగా చేస్తుంది - చదువుకి తగ్గ సంస్కారం-' అత్తగారు తనని పొగుడుతూవుంటే అక్కడ కూర్చోలేక పోయింది మంజుల. ఏదో పని వున్నట్లుగా లోపలికి వెళ్లింది - వళ్లంతా కళ్లు చేసుకుని తననే చూస్తున్న జానకిని అలాగే వదిలేసి -

'ఒరే రామూ - ఈ రేడియో మీద బొమ్మ చూడరా - ఎలా తల ఆడిస్తుందో.' అంటూనే ఆ బొమ్మను తీసి ఎత్తి కిందపడేశాడు - వచ్చిన చుట్టంగారి పెద్దబ్బాయి.

ఢామ్మని శబ్దమవలేదు కానీ - మెత్తగా నాలుగున్నర ముక్కలయింది - గోపాలం బెంగుళూరు నుంచి అపురూపంగా తెచ్చిన ఆ బొమ్మ, అతని కళ్ళ ఎదురుగానే.

గోపాలానికి విపరీతంగా కోపం వచ్చింది. కుర్చీలో నించి సర్రున లేచి - ఒకడుగు

ముందుకు వేశాడు.

'ఏం బావా - నువ్విక్కడే వున్నావా - యిందాకటి నుంచీ నీ మాట వినపడకపోతే - బజారెళ్లావేమొ అనుకున్నాను. అరె - ఎవర్రా ఈ బొమ్మ పగలకొట్టింది - మా వాడేనా. వాడు బలే అల్లరివాడు బావా - వయస్సుని మించిన అల్లరి వాడిది - అంతా వాళ్లమ్మ పోలికే - ఒరే నాగన్నా - కాళ్లల్లో గుచ్చుకుంటయి- ఆ ముక్కలు ఏరి అవతల పారేయి -.... ఆఁ బావా- నువ్వు రైల్వేలో నే గదా పనిచేస్తున్నావ్ - ఏమిటి బావా మీ రైళ్లు - ఎప్పుడూ ఆలస్యమే - పేపర్లో ఈ మధ్య బాగా నడుస్తున్నయి అని వ్రాశారు. అంతా వట్టిదే. కాకపోతే అది వరకు ఎనిమిది గంటల లేటయితే - యిప్పుడు ఆరు గంటలు. అసలు రైళ్లు యిట్లా అఘోరించటం మన ఆంధ్రాలోనే - ఇదే నార్త్‌లో అయితే ....'

గోపాలం తనకు అపురూపమైన బొమ్మ పగిలిపోయిందనే బాధలో వున్నాడేమొ జగన్నాథం మాటలు పట్టించుకోకుండా పగిలిన ముక్కలు ఏరి - ఒకసారి ఆప్యాయంగా చూసి - కిటికీలోనించి బయటకు విసిరేశాడు.

'మేం రాత్రి పదకొండున్నర గంటల బండికి వెడతాం బావా - అదన్నా కరెక్ట్‌గా వస్తుం దంటావా - లేకపోతే అదీ...' జగన్నాథం మాటకు అడ్డొస్తూ అన్నాడు నరసింహం.

'అందుకే ఏ బాధా లేకుండా రేప్రొద్దున గోల్కొండ ఎక్స్‌ప్రెస్‌కి వెళ్లండి. అదిక్కడి నుంచే బయల్దేరుతుంది కనుక అలిస్యం అనేమాట వుండదు - ఏరా గోపాలం - అలా బావుంటుంది కదూ-'

గోపాలం నోరు తెరవకముందే అన్నాడు జగన్నాథం -'నువ్వలా అంటావని తెలుసు మామయ్యా - కాని ఎలా కుదరదే!'

'ఏమిట్రా కుదిరేది - అలా అయితే రేపూ వద్దు - ఎల్లుండి గోల్కొండ ఎక్స్‌ప్రెస్‌లో వెళ్ళొచ్చులే - రాకరాక వచ్చి చెప్పుల్లోంచి కాళ్లు తీయనంటావేం!'

'నీతో వాదన వేసుకోలేను మామయ్యా - యింకా వాదిస్తే నాలుగు రోజులు వుండ మని బలవంతం చేస్తావ్ - అందుకని యిక నీతో వాదించను. రేపిక్కడ కనకదుర్గ గుడి, గాంధీ పర్వతం చూసుకుని - నువ్వన్నట్టుగా ఎల్లుండి గోల్కొండకే వెడతాము - సరేనా!' నవ్వుతూ అన్నాడు జగన్నాథం.

జగన్నాథం భుజం తట్టాడు నరసింహం - 'అలా వుండాలిరా - సరిగ్గా మీ నాన్నా యింతే - నా మాట కాదనలేకపోయేవాడు!'

'గోపాలం పెళ్లయి ఎన్నాళ్లయింది పిన్నీ!' అడిగింది జానకి మంజులను పట్టిపట్టి చూస్తూ -

'రెండేళ్లవుతుంది - రేపు వైశాఖానికి'

'మరి యింకా ... ఏమీ లేదా!' అడిగింది జానకి.

జానకి మనసులోని భావం అర్థమయింది సావిత్రమ్మకీ, మంజులకీ.

విసుగ్గా అంది సావిత్రమ్మ - 'ఏమో - చదువుకున్న పిల్లలూ - వాళ్ల యిష్టం!'

'ఆఁ! అంతావట్టిదే - మన చేతుల్లో ఏముందీ - కొంతమంది ఆడవాళ్ల శరీరం తీరు అంతే - తొందరగా పిల్లలు పుట్టరు --'

మంజుల కోపంతోనూ, సిగ్గుతోనూ వణికిపోయింది. తమాయించుకుని - తల వంచుకున్నది.

ఏదో అనబోతున్న సావిత్రమ్మతో అన్నాడు అప్పుడే వచ్చిన నరసింహం - 'గోపాలం బజారెడుతున్నాడు - ఏం కావాలో చెప్పు' --

తల్లి యిచ్చిన లిస్టు తీసుకుని బజారు వెడుతున్న గోపాలం మనసు మనసులో లేదు- - ఆలోచనలు కాకుల్లా ముసురుకుంటున్నాయి.

యిలా అయితే - యిక సంసారం ఎలా సాగుతుంది? తనకీ జీతం తక్కువేంకాదు. దాదాపు ఆరు వందల దాకా వస్తుంది అన్నీ కలుపుకుని. కాని ఇరవయ్యోతారీకు దాటగానే అప్పుకి బయల్దేరాలి. తనూ, తన భార్యా, తల్లీ తండ్రీ, ఆరు వందలతో ఎంతో ఆనందంగా బ్రతకవచ్చు. కానీ... తండ్రికి బంధుప్రీతి ఎక్కువ. బంధువులూ ఎక్కువే! చుట్టమయితేచాలు - వాడు ఎంత వెధవయినా - నెత్తిన ఎక్కించుకుంటాడు. పూర్తిగా నమ్ముతాడు. అలా నమ్మించి మోసం చేసే తన బంధువులు - తండ్రి ఆస్తిని తలా కాస్తా పంచుకున్నారు. అయినా తన తండ్రికి వాళ్లంటే కోపంలేదు. తనకి కావలసిన బంధువులు తన సొమ్ము తినక యింకెవరి సొమ్ముతింటారనే సనాతన భావాల పూర్వకాలపు మనిషి. ఆయన యిచ్చిన అలుసునిబట్టే వచ్చే చుట్టాలకీ అంతు వుండదు. ఆయన బంధు ప్రీతి గురించి చెప్పాలంటే - ఎన్నో చెప్పక్కరలేదు. ఆయన ప్రక్కన ప్రతి పూటా - కనీసం ఇద్దరు ముగ్గురు బంధువులు భోజనం చేయాలి. లేకపోతే ఆయనకి భోజనం సయించదు. తను రైల్వేలో - రైల్వేస్టేషన్‌కి దగ్గరగా - అందులోనూ విజయవాడ జంక్షన్ రైల్వేస్టేషన్‌కి దగ్గరలోనే క్వార్టర్స్‌లో వుండటం మరీ గొడవయిపోయింది. రైలు దిగంగానే, రిక్షా ఖర్చు కూడా లేకుండా సరాసరి తన యింటికి వచ్చేస్తారు బంధువులు.

అప్పటికీ ధైర్యంచేసి ఒకటి రెండు సార్లు తండ్రిని కదిలించాడు గోపాలం. ఎందుకు చుట్టాలను పిలచి ఆర్భాటం చేసుకోవటం అని--

ఆయన చాల బాధ పడ్డాడు.

'చుట్టాలు మనం రమ్మంటే వస్తారుట్రా - ఏదో అభిమానంకొద్దీ వస్తారు - చూసి వెడతారు. అయినా అందరికీ చుట్టాలు యింతమంది వుంటారా -- వున్నా మనలాగా అభిమానంగా వుంటారా - ఎప్పుడూ యిలా అనకు - వచ్చి పోతూ వుంటేనే నిలుస్తాయి చుట్టరికాలు - నీకు యిష్టం లేకపోతే కనీసం నేనున్నంత కాలమైనా యిలా జరగ నీయి -' నిష్ఠూరంగా అన్నాడు నరసింహం.

గోపాలం మరిక నోరెత్తలేదు. అప్పుడే కాదు తరువాత కూడా ఎప్పుడూ ఆ విషయం ఎత్తలేదు. అన్నీ చూస్తూ - మింగి వూరుకున్నాడు -- తండ్రి అంటే భయం, భక్తీ, గౌరవం అన్నీ వున్నాయి కనుక.

చుట్టాలంతా భోజనాలు చేసి పడుకున్న తర్వాత, రాత్రి పదకొండు గంటలకు పడక గదిలో అడుగు పెట్టింది మంజుల.

'నాలుగు రోజుల్నించి తిష్ట వేసిన అత్తయ్యా వాళ్లు యివాళ సాయంత్రం ఊరికి వెళ్లిపోయారు కదా కాస్త తెరిపిగా వుందనుకుంటే -- యిదేమిటి మంజూ - మళ్లీ ఈ బెటాలియన్ దిగింది!' అన్నాడు గోపాలం.

అదోరకంగా నవ్వింది మంజుల అతని ప్రక్కనే కూర్చుంటూ.

'నీకేం నవ్వుతావ్ -- నేను రాత్రింబగళ్లూ కష్టపడి సంపాదిస్తున్నది మన యింటికి వచ్చే చుట్టాలకే చాలటంలేదు' విసుగ్గా అన్నాడు గోపాలం.

'చెప్పండి -- ఏం చేద్దామంటారు? -- చుట్టాలను రావద్దని చెబుదామా - మీ నాన్న గారిని చుట్టాలను పిలవద్దని చెబుదామా!'

సణుక్కున్నాడు గోపాలం - అసహనంగా ఆసహాయనంగా.

'ఆ వచ్చిన చుట్టాలూ కావలసిన వాళ్లేనాయ - ఫరాయి వాళ్లు కాదుగా' -- అన్నది మంజుల.

గోపాలం మండిపడ్డాడు. - ' ఆ అంతా కావలసినవాళ్లే - తిని పోవటానికి - పోయిన సారి అమ్మకి ఆరోగ్యం అంత దెబ్బ తిన్నప్పుడు ఎవరు వచ్చారు సహాయానికి - మనకి కష్టాలు వచ్చినప్పుడు ఎవరూ ఆదుకోరేం - తినిపోవటానికే ఈ అక్కరకు రాని చుట్టాలు. అసలు మా నాన్నని అనాలి ముందు - ఎందుకు ఆయనకింత బంధుప్రీతి? మన తాహతూ, స్థోమతూ, ముందూ వెనకా చూడకుండా వచ్చిన వాళ్లని వారాల తరబడి వుండమని బలవంతం చేయటం - వచ్చిన వాళ్లతో మిగతా చుట్టంగాళ్ల నందర్నీ తీసుకురాలేదని నిష్టూరమాడటం - వాళ్లందరూ వచ్చేదాకా ప్రాణాలు తీయటం - నీ ఆరోగ్యం, నా జీతం తరిగి కరిగిపోవటం. మన ఆర్థిక పరిస్థితి దృష్ట్యా మనం పాటించే ఫామిలీ ప్లానింగ్‌కి - ఊళ్లో వాళ్లంతా యిలా మన యింట్లో పడి తింటుంటే - యిక అర్థమేమిటి? అదేదో మన పిల్లలే తింటారులే అనుకుని మనమూ ఒక పదిమందిని కనేద్దాం!' కోపంగా అన్నాడు గోపాలం.

మంజుల గోపాలం జుత్తు సుతారాంగా నిమురుతూ 'వచ్చిన చుట్టాలు తమ గొడవ లేవో చూసుకోక - మనకి పిల్లలు పుట్టక పోవటానికి కారణాలు వెతుకుతారేమండీ-' అంటూ జానకి అన్న మాటలు చెప్పింది.

పళ్లు కొరికాడు గోపాలం - 'అంటారు మంజూ - మనం ఊరుకుంటే ఏమయినా చేస్తారు. నేను బెంగుళూరు నించి అపురూపంగా తెచ్చుకున్న బొమ్మ - పాతిక రూపాయలది - ముక్కలు చెక్కలు చేశారు. వాళ్లు పిల్లలా, కోతులా - పైగా తన పిల్లలు భలే అల్లరి వాళ్లని గొప్పలు చెబుతున్నాడు. ఆ పెద్దమనిషి!'

'నెమ్మదిగా మాట్లాడండి - అవతల వాళ్లకి వినపడుతుంది!' మందలించింది మంజుల.

'యిలా అయితే యిక లాభంలేదు'- తనలో తానే అనుకున్నట్టుగా పైకి అన్నాడు

గోపాలం - మంజుల వడిలో తల పెట్టుకుని - వెచ్చగా పడుకుని.

నెల రోజుల తర్వాత యింటికి వచ్చిన దూరపు చుట్టం కాంతమ్మగారికి బొట్టు పెట్టి కొత్త చీర అందిస్తున్న మంజుల - నాలుగు గంటలకే ఆఫీసు నించి వస్తున్న గోపాలంను వింతగా చూసింది.

మంజులను చూసి హుషారుగా ఈల వేశాడు గోపాలం.

కాంతమ్మగారు సామానుతోసహా బైటికి వెళ్ళగానే - మంజుల గోపాలం గదిలోకి వచ్చింది.

'యిది చూడు మంజూ!' ఒక కాగితం అందించాడు గోపాలం. పూర్తిగా చదివిన మంజుల నోట మాట రాలేదు.

'యిదేమిటండీ యిప్పుడు--' అన్నది నెమ్మదిగా.

'యిదా ట్రాన్స్‌ఫర్ ఆర్డర్. ఎక్కడికో తెలుసా మొగల్‌సరాయి - ఉత్తర దేశంలో. దాదాపు వెయ్యి మైళ్లు దూరం. అంత దూరం ఏ చుట్టాలూ రారు మంజూ - మనం ఆంధ్రా ఆంధ్రా అని ఎన్నాళ్లు యిక్కడ వుంటాం - నాలుగు దేశాలూ చూద్దాం -- నాలుగు రకాల మనుషులతోనూ తిరుగుదాం - ఏమంటావ్?'' హుషారుగా అన్నాడు గోపాలం.

మంజుల అన్నది - 'నాకేమి అభ్యంతరం లేదు మీతో రావటానికి - కానీ మీ నాన్న గారూ, అమ్మగారు యిష్ట పడతారా అంత దూరం రావటానికి?''

'అంతా వస్తారు మంజూ-'

'పోనీ ట్రాన్స్‌పర్ కాన్సిలేషన్‌కి ప్రయత్నం చేయరాదూ -అంత దూరం ఎలా వేశారండీ వాళ్లు - రాలేనని వ్రాయండీ-'

నవ్వాడు గోపాలం 'కాన్సిలేషన్ - భలే దానివే - వాళ్లు ఎందుకో అలా ట్రాన్స్‌ఫర్ చేశారు -- వెళ్లాలిసిందే - మనమిక వద్దన్నా వినరు-'

మొగల్‌సరాయిలో జాయినయిన తర్వాత గోపాలానికి బాగానే వుంది. తల్లీ తండ్రీ భార్యతో - వచ్చే జీతంతో హాయిగా ఆనందంగా గడుస్తున్నది.

ఆ రోజు ఆఫీసు నుంచీ వస్తూ అనుకున్నాడు గోపాలం.

'ఇవాళ మంజులతో చెప్పాలి - తనకి ట్రాన్స్‌ఫర్ దానంతట అది రాలేదనీ - తనే కావాలని ప్రయత్నం చేసి - యింకొక తెలుగు ఆయనతో మ్యూచ్యువల్ ట్రాన్స్‌ఫర్ చేయించుకున్నాననీ' - ఇంట్లో అడుగుపెడుతున్న గోపాలం ఆగిపోయాడు.

'కాశీ యాత్రకు బయల్దేరామే సావిత్రీ - ఎలాగూ యిక్కడిదాకా వచ్చాంగదా అని-'

ఆ గొంతుతోపాటు - ఎన్నో గొంతులు వినపడుతూ - ఎంతమంది మాట్లాడుతున్నదీ అర్థం కాకుండా రణగొణ ధ్వనిగావుంది. తన యింటికి ఒక యాత్రా స్పెషల్ రాలేదుగదా అనుకున్నాడు గోపాలం.

మంజుల అతనికి ఎదురువచ్చి 'చుట్టాలొచ్చారు' అన్నది-

*